

(1) בסעיף 69 –

(א) האמור בו יסומן "א";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על החלטת הוועדה לפיצויים למיזם המטרו לפי סעיף קטן (א) יחול סעיף 12ב(ד)(1) לחוק התכנון והבנייה.

(ג) על החלטה סופית של הוועדה לפיצויים למיזם המטרו ניתן לערער לבית משפט לעניינים מינהליים."

(2) בסעיף 70, המילים "(ג) ו(ד)(1)" – יימחקו, אחרי "12ה(א)" יבוא "12ו(ב) ו(ג)", במקום "198" יבוא "198א", (ג), (ה), (ו) עד (4), ו(ח) ובסופו יבוא "ובשינויים אלה: בכל מקום, במקום "ועדה מקומית" או "ועדת הערר לפיצויים ולהיטל השבחה" יקראו "הוועדה לפיצויים למיזם המטרו" ובמקום "ערר" יקראו "תביעה", ולעניין סעיף 198 גם בשינויים אלה:

(א) במקום סעיף קטן (א) יקראו:

"(א) הוגשה תביעה לפי סעיף זה, תודיע הוועדה לפיצויים למיזם המטרו לכל מי שעלול לשאת בתשלום הפיצויים נושא התביעה, כולם או חלקם, בין על פי דין ובין על פי הסכם עם הוועדה המקומית או עם המדינה, על הגשתה ותיתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו";

(ב) בסעיף קטן (1)(2), במקום "היה הערר לפי סעיף קטן (ד) בלבד" יקראו "הוגשה תביעה".

12. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998²³ (בפרק זה – חוק גנים לאומיים) –

(1) בסעיף 1 –

תיקון חוק גנים
לאומיים, שמורות
טבע, אתרים
לאומיים ואתרי
הנצחה

(א) אחרי ההגדרה "אתר עתיקות" יבוא:

"גוף מבצע" – כהגדרתו בחוק לקידום תשתיות לאומיות, התשפ"ג-2023²⁴ (להלן – חוק לקידום תשתיות לאומיות);

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לתקן את סימן ו' לפרק ג' לחוק המטרו, וכן לתקן את התוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000. מובהר כי הפעילות ונוהלי העבודה של הוועדה לפיצויים למיזם המטרו ייקבעו בתקנות, ובין השאר ייקבע בהן הליך ההודעה של הוועדה המקומית לוועדה לפיצויים למיזם המטרו בעניין מי שעלול לשאת בתשלום הפיצויים נושא התביעה.

סעיף 12 לפסקאות (1) ו(2)

לשמורות הטבע ולגנים הלאומיים תפקיד מרכזי בשמירה על המערכות האקולוגיות, מגוון המינים וערכי הטבע בישראל, ולכן ניתנו לרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (בסעיף זה – רט"ג) סמכויות משמעותיות, לרבות בדיני התכנון והבנייה, מכוח חוק גנים לאומיים, שמורות

סעיף 11 לפי סעיף 68 לחוק רכבת תחתית (מטרו), התשפ"ב-2021 (בפרק זה – חוק המטרו), תביעה לפיצויים, לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה התשכ"ה-1965 (בפרק זה – חוק התכנון והבנייה). ביחס לתוכניות תשתית לאומית הכלולות בתוכנית המטרו, תוגש לוועדה מיוחדת שהוקמה בהתאם להוראות סימן ו' לפרק ג' לחוק המטרו – הוועדה לפיצויים למיזם המטרו.

מוצע לקבוע באופן מפורש בחקיקה כי במקום המנגנון הקבוע בתביעות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה, ביחס לתביעות המוגשות לוועדה לפיצויים למיזם המטרו, תקיפת החלטות הוועדה תיעשה בדרך של הגשת ערעור מינהלי לבית משפט לעניינים מינהליים, בהתאם לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, וכי לא יהיה ניתן להגיש ערר לוועדת ערר או לפנות לשמאי מכריע. לשם כך

²² ס"ח התשפ"ב, עמ' 95; התשפ"ה, עמ' 1272.

²³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 202; התשפ"ב, עמ' 75.

²⁴ ס"ח התשפ"ג, עמ' 261.

(ב) אחרי ההגדרה "המועצה" יבוא:

"מיזם תשתית חיוני" – כהגדרתו בחוק לקידום תשתיות לאומיות";

(2) אחרי סעיף 30 יבוא:

"ועדת השגות 30.ב. (א) תוקם ועדת השגות שתדון בהשגות של גוף מבצע על החלטות הרשות בעניין מיזם תשתית חיוני שניתנו לפי סעיפים 25(א) ו-30(א), ועל החלטות המנהל בעניין מיזם תשתית חיוני שניתנו לפי סעיף 33(ג), לפי הפירוט הזה:

(1) לא ניתן אישור הרשות לפי סעיף 25(א) בתוך 60 ימים ממועד הגשת בקשה, או סירבה הרשות לבקשה או הציבה תנאים שיש בהם, לדעת הגוף המבצע, כדי לעכב משמעותית או לסכל מתן היתר לביצועו של מיזם תשתית חיוני, רשאי הגוף המבצע להגיש השגה לוועדת ההשגות בתוך 30 ימים מיום מתן החלטת הרשות או מחלוף המועד לתתה, לפי העניין;

(2) לא ניתן היתר מאת הרשות לפי סעיף 30(א) בתוך 90 ימים ממועד הגשת בקשה לאישור תוכנית בשטח שמורת טבע או גן לאומי או בתוך 60 ימים ממועד הגשת בקשה לפעולה בשטח כאמור הטעונה היתר לפי חוק התכנון, או סירבה הרשות לבקשה או הציבה תנאים שיש בהם, לדעת הגוף המבצע, כדי לעכב משמעותית או לסכל מתן היתר לביצועו של מיזם תשתית חיוני, רשאי הגוף המבצע להגיש השגה לוועדת ההשגות בתוך 30 ימים מיום מתן החלטת הרשות או מחלוף המועד לתתה, לפי העניין;

(3) לא ניתן היתר המנהל לפי סעיף 33(ג) בתוך 60 ימים ממועד הגשת בקשה, או סירב המנהל לבקשה או הציב תנאים לעניין פגיעה בערך טבע מוגן, שיש בהם, לדעת הגוף המבצע, כדי לעכב משמעותית או לסכל מתן היתר לביצועו של מיזם תשתית חיוני, רשאי הגוף המבצע להגיש השגה לוועדת ההשגות בתוך 30 ימים מיום מתן החלטת מנהל הרשות או מחלוף המועד לתתה, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

גוף מבצע, כהגדרתו בחוק לקידום תשתיות לאומיות, על החלטות שניתנו לפי סעיפים 25(א), 30(א) או 33(ג) לחוק גנים לאומיים לעניין מיזמי תשתית חיוניים כהגדרתם בחוק האמור. בוועדת ההשגות יהיו שלושה חברים: מנכ"ל רשות הטבע והגנים או נציג מטעמו מבין העובדים הבכירים ברשות שיכהן כיושב ראש הוועדה; יושב ראש רשות הרישוי הארצית כמשמעותו בסעיף 6(ב)(1)(א) לחוק התכנון והבנייה, או נציג מטעמו שיהיה עובד מדינה בעל ידע מקצועי רלוונטי לנושאי הוועדה, ומתכנן הוועדה הארצית לתכנון ובנייה של תשתיות לאומיות כמשמעותו

טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (בפרק זה – חוק גנים לאומיים). סמכויות אלה של רט"ג אינן חלות רק בשמורות טבע וגנים לאומיים, אלא גם בכל רחבי הארץ לגבי הימצאות ערכי טבע מוגנים לפי סעיף 33(ג) לחוק גנים לאומיים. עם זאת, בשנים האחרונות נוצרו מצבים שבהם תנאים או דרישות שהוצבו על ידי רט"ג בשלב הביצוע או ההיתרי – לאחר תום הליך התכנון – הביאו, לדעת חלק מהגורמים, לעיכובים ניכרים בפרויקטים חיוניים למשק.

בהתאם לכך, מוצע לתקן את חוק גנים לאומיים כך שתוקם ועדת השגות שתפקידה יהיה לדון בהשגות של

(ב) הרכבה של ועדת ההשגות יהיה כמפורט להלן:

- (1) מנהל הרשות או נציג מטעמו מבין העובדים הבכירים ברשות, והוא יהיה יושב ראש הוועדה;
- (2) יושב ראש רשות הרישוי כמשמעותה בסעיף 6ב(ב)(1)(א) לחוק התכנון, או נציג מטעמו;
- (3) מתכנן הוועדה הארצית לתכנון ובנייה של תשתיות לאומיות כמשמעותו בסעיף 6א לחוק התכנון והבנייה, או נציג מטעמו.

(ג) החלטת ועדת ההשגות לפי סעיף זה תינתן בתוך 30 ימים מיום הגשת ההשגה²⁵;

(3) בסעיף 36(א), אחרי "לפי פרק זה" יבוא "ובכלל זה בעד ליווי והשגחה בעניין היתרים כאמור".

13. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000²⁵ – משפט לעניינים מינהליים

(1) בתוספת הראשונה –

(א) פרט 10(ב)(8) – יימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

בלתי הפיך לערכי טבע, אשר לא ניתן לצפותו לפני ההגעה לשטח.

סעיף 36 לחוק גנים לאומיים קובע כי השר להגנת הסביבה, לפי הצעת רט"ג ובהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות אגרות לרישיונות או להיתרים הניתנים לפי הפרק החמישי לחוק גנים לאומיים, לרבות קביעת פטור מתשלומן, כולן או מקצתן. זה שנים רבות שרט"ג נוהגת לכלול באגרות שהיא גובה במתן היתרים אלה גם סכומים בשל פעולות הליווי וההשגחה האמורים כחלק מההיתרים הניתנים על ידה כאמור. לאור האמור מוצע לתקן את סעיף 36(א) לחוק גנים לאומיים ולהבהיר באופן מפורש את סמכותה של רט"ג לגבות אגרות בעד פעולות הליווי וההשגחה האמורים.

סעיף 13 בסעיף זה מוצעים תיקונים משלימים בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (בסעיף זה – חוק בתי משפט לעניינים מינהליים), כחלק מההסדרים המוצעים בסעיפים 11, 12 ו-14 לחוק זה: בהתאם לסעיף 11 לחוק זה שבו תיקון לחוק רכבת תחתית (מטרו), מוצע להתאים את פרק 29 לתוספת השנייה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, בהתאם לסעיף 12 על החלטת ועדת השגות המוקמת בסעיף 33 לחוק גנים לאומיים ניתן יהיה להגיש עתירה מינהלית לבית משפט לעניינים מינהליים; ובהתאם לביטול המוצע של סעיף 23 לחוק אוויר נקי, התש"ס"ח-2008 (בפרק זה – חוק אוויר נקי), בסעיף 14, למחוק את הפרט הנוגע בדבר בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

בסעיף 6א לחוק התכנון והבנייה, או נציג מטעמו שיהיה עובד המדינה בעל ידע מקצועי רלוונטי לנושאי הוועדה.

גוף מבצע יהיה רשאי להגיש השגה במקרים שבהם לא התקבלה החלטה על ידי רט"ג או מנהל רט"ג, חלף המועד שנקבע בחוק למתן החלטה, סורבה בקשה למתן החלטה או הוצבו תנאים שיש בהם כדי לעכב משמעותית או לסכל אישור או מתן היתר לביצועו של מיזם תשתית חיוני. ועדת ההשגות תקבל את החלטתה בתוך 30 יום ממועד הגשת השגה, והחלטתה תבוא חלף החלטת רט"ג או מנהל רט"ג, לפי העניין.

(3) לפסקה

סעיף 33(ג) לחוק גנים לאומיים קובע איסור על פגיעה בערכי טבע שהוכרוו בערכי טבע מוגנים אלא על פי היתר כללי או מיוחד מאת מנהל רט"ג. לפי סעיף 35 לחוק גנים לאומיים, מנהל רט"ג רשאי לתת היתר, להתנות אותו בתנאים או לשנותו. להיתרים אלה נלווים ליווי והשגחה מטעם רט"ג בהיקפים משתנים בהתאם לסוג ומשך העבודות, מיקומן, רגישות השטח מבחינה אקולוגית ונופית, ולכך עלויות נלוות רבות. פעולות הליווי וההשגחה על תנאי ההיתר מבוצעות על ידי הפקחים במהלך ביצוע העבודות והן מהותיות לצורך יישום תנאי ההיתר וערכון תנאיו בהתאם לממצאים ולשינויים העולים תוך כדי ביצוע העבודות. ליווי והשגחה על ידי הפקחים כוללים למעשה רכיבים שהם בגדר עמידה על יישום תנאי ההיתר וכן השלמה ומתן מענה לעדכוני הנדרשים לתנאי ההיתר תוך כדי העבודות. הליווי וההשגחה האמורים כרוכים בידע המקצועי הייחודי של פקחי רט"ג, שאינו מצוי בידי גורמים אחרים. בלא השגחה צמודה עלול להיגרם נזק

²⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשפ"ה, עמ' 778.